



**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Feria. ij. infra octa. penteco. Tex. euange. Joa[n]. ca. iij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

Fe. II. infra octās Penteco.

seductōis. Venit āt inq̄ ad cor Iude ut sancti. Aug⁹. sup illō Psalm⁹. Diligite vō
me p̄dāt: z ad cor iūdōz ut me crucifigāt
(z in me nō habet q̄cō) qz. s. vi d̄ Bern⁹.
Pctn⁹ chīs neq̄ z traxit neq̄ om̄lit. Sz
q̄re moziebat si nō habebat p̄ctn⁹: cū pena
p̄cti sit mōris. Ad hec r̄ndet ip̄e di. (Sed)
supple morior (ut cognoscat mūdus) ly ut
stante zsecutine et nō cauſalit. Nō em hoc
fine moziebat vt id scirem⁹: sed eo morēt
te p̄ p̄dō alioz zleq̄nter hoc sciūimus (qz
diligo patrē cui v̄lq̄ ad mortē obedio: z si
cut mandatu dedit m̄bi pater) ut s. p̄ salu
te p̄ctōz moriar (sic facio) In quo nobis
reliquit obediētē docim̄tū ad qd̄ sp̄ dei
bemus inspicere: Extra illud Hebre. xij.
Aspiciam⁹ in auctorē fidēi: z summari
re Iesum: qui p̄posito sibi gaudio sustinuit
it crucē: zfusionē tempta.

Moraliter aut̄ sciendū ē q̄ chīs postq̄
dixerat sp̄m̄ancū m̄trendū discipul̄: statim
subdit: Paēt relinquo vob̄: ad fcan̄
diū q̄ in hoc m̄dō nō est vera pax: nisi hoī
bus bone voluntatis. q. s. habet sp̄m̄ccin⁹.
Sed istā pacē z isolatiōnē nō possunt re
cipere habētes mundanā. Joā. xiiij. Spi
ritū p̄rat̄is: quē mund⁹ nō p̄ot̄ accipe. i.
amatores mūndi. Ratio: quia vt dicis. i.
Joā. q. Vnde qd̄ in mūndo est: p̄cupiscētia
carnis est: aut̄ p̄cupiscētia oculoz: aut̄ su
perbia vite. Ista aut̄ tria peccata. s. luxu
ria: auaricia: z superbia impedit̄ zisolatiōz
sp̄m̄ccit: sicut Chrys. sup Mar. ondit per
tria exēpla. Primum est: qz leo nō mouetur
ad aspectū herbar̄: seu p̄zati virētis: z sil̄t
habētes cor̄ amiale p̄ lacuīā nō appetunt
herbas virētis. i. sp̄iales amenitates: sed
voluptates. i. Lop. q. Animalis hō non
pc̄pit ea q̄ sunt sp̄rit̄ dei. Sc̄m̄ est: qa
lap̄ cadente pluīia balzaf quidē a fo
ris: sed intus arid̄ manet: z sil̄t habētes
cor̄ dux p̄ superbia: spiritus sancto intrinse
cus nō irrigant̄. Bern⁹. Quedā superbia in
uenta est in me z domin⁹ declinavit in ira
a seruo suo: z ad lachrymas nō p̄pungor.
Hec ille. Tertiu: quia si vas plenos acero
infundat gutta mellis: p̄ditur mel z ace
tum nō dulcorat. et similiter habētes cor̄
acerbū p̄ auariciā que mltas facit acerbī
tates in adq̄rendo z zseruando: nō senti
unt dulcedinē mellis. i. zisolatiōnē sp̄ritus

Aug⁹. sup illō Psalm⁹. Diligite vō
minū omnes sancti eius. Dilicite nō diligi
tere mūdū: ut discat diligere deū. Auēt
tere vt conuertaris: Funde vt im̄p̄caris.
Hec ille

Feria. ii. infra octā. penteco.

Tex. euānge. Joā. ca. iiij.

Ic deus dilexit m̄dū
vt filiū suū vñigenitū
daret: vt omnis q̄ cre
dit in eum non p̄creat: sed ha
beat vitā eternā Non em misit
deus filiū suū in mundū: vt iu
dicet mundū: sed vt saluet mū
dus p̄aps̄m̄. Qui credit in eū
nō iudicat: Qui autē nō credit
iam iudicatus est: quia non cre
dit in nomine vñigeniti filiū dei
Hoc est aut̄ iudicium quia lux ve
nit in mundū: z dilexit homi
nes magis tenebras q̄ lucem.
Erant em eorum mala opera.
Omnis enīz qui male agit odit
lucem: et nō venit ad lucem: vt
nō arguant̄ opera eius. Quisfa
cit veritatem venit ad lucem: vt
manifestentur opera eius quia
ideo sunt facta.

Ic deus dilexit m̄dū
dum vt filiū suū vñigenitū da
ret zc̄. Joā. iii. In plenti euāge
lio tanguntur tria puncta: que
sunt: Conditoris benignitas: Homis ma
gnitatis: z Malignitatis causalitas.
Quantū ad primum tangit magna di be
nignitas: qui filium suū dedit morti pro
mūndo. i. hoīe. Hāc autē benignitatē chīs
postq̄ se dixerat exaltandū. i. in cruce mo
rituz ne quis miraret̄ de morte eius itro
ducit dīcēs (Sic deus dilexit m̄dū) id ē
homine fin Chrys. qui dīc̄t mīo: z mun
dus (vt filium) naturale: nō adoptiūm;
L

Tractatus

•II•

(suum) nō alienū (vnigenitū) in q̄ ex seqn
et totus erat amor patrī nō diuisus i plu
res filiis (daret) libere sine pcedēti meriti
to digno. vt p̄z p s. Tho. ii. q. xxi. dis.
i. z sine spe remunerari oīs. De em nō ab
git ad adchrendū sibi: sed ad coicadū alijs
Secus de hoie q̄ sp̄ principaliter vel secundū
dario in suo ope intedit aliq̄ bonū adq̄
rere. Ido vt dicit Auncen. soli' dei actio
est mere liberalis (daret) inq̄ in preciū: in
exemplū: z in premiū. Notat at hic s. Tho.
q̄ amor dei q̄ est cā oīm bonoꝝ nostroꝝ ē
magnus ex q̄tuoꝝ. Primo ex p̄sona amā
tis: q̄ est deus infinitū. Inimiſus. Secū
do ex p̄ditione amati. homis: q̄ est mūda
nos corpe z affectu existēt in pctis. Ter
tio ex magnitudine doni: q̄ filiū suū vni
genitū dedit. Quarto ex magnitudine fru
ctus: q̄ ut habeam' vitā eternā. Sed ē
hic duplex questioꝝ. Pria quō fili' dei da
ri potuerit in mortē cū sic de? Ad hoc dicit
Tho. q̄ cū in ch̄o sit vna p̄sona subſi
stens in diuina z humana natura: eadem
fuit p̄sona homi z dei. Et ideo q̄ sunt di
uinitatis attribuūtūt homi: z que huma
nitatis deo: rōne idētitatis suppositi. Un
vere dicim⁹ q̄ fili' hois descedit de celo:
et q̄ filius dei mortu⁹ est. Dedit aut̄ euiz
pater ad mortē fm s. Tho. inq̄ntuz dedit
ei voluntatē patiēti. Ethoc dupl̄t inq̄t.
Primo: quia inq̄ntu de⁹ habuit ab eterno
voluntatē patiēti a patre. Et scđo: q̄ in
q̄ntum homo inspirata est a deo anie ch̄i
voluntas moriēti p nobis. Alia q̄stio e:
Utz deus plus hoīem q̄ ch̄im dilexerit:
que, p hoībus tradidit ad mortē. Ad hoc
dicit setis Tho. i. par. q. xx. q̄ deus plus
ch̄im q̄ totū vniuerſum diligat: q̄ vult ei
maius bonū s. esse vez deū. Nec eius ex/
cellētē aliqd deperit ex hoc q̄ in morte
traditus est: imo ex hoc effectus est victor
gloriūs. Et videt intendere setis Tho.
q̄ si ita deus ch̄im p homib⁹ tradidisz sic
nobis tradit bruta: quia, s. nullū eis bonū
puēt ex hoc q̄ eis vitimur: ch̄is fūſis mi
noris precij q̄ genus humanū (ut omnis
qui credit in ipm) nō dieſt: vt oīs qui cre
dit ei vel eum: sed in eū sive in ipm: ad q̄
nō sufficit fides: s. oīz adesse motū i de
um: vt p̄z. h. i. q. i. (Nō percat id est fru
stretur suo fine ad quē est factus a deo (s
babeat vitam eternam) que est finis eius.
(Nō em misit deus filium suū in mundū)
q̄ntum ad aduentū in carnem (vt iudicet
mundū) Sed p̄tra Nā in iudiciū ego ve
ni: Joan. ix. Ad hoc dicit setis Tho. q̄
cū duplex sit iudiciū. s. discretiōis: z cōde
nit in iudiciū discretiōis: quia tūc sunt ho
mines discreti quibūdā obceccat: z q̄būdā
clam ḡe lumine illuminatis: nō aut̄ in iu
dicū p̄demnatiōis (Sed ut saluet mūdū
p ipm) q̄ntum in se est. Aug⁹. Quare sal
ut: dicitus est mūdū nīl ut saluet mōdū
Ergo q̄ntum in medico est: sanare vent
egrotū. Ipse se interimit q̄ p̄cepta medici
sernare p̄temnit. Hec ille.
Quantū ad sedm dicit (Qui credit in
eum) nō solū ei velet (nō iudicat). i. non
p̄demnabit fm Alchui. Et hoc intellige
iudicio p̄denatiōis: securis iudicio discussio
nis. Discutient enī fideles mediocrit̄ bo
ni z mediocriter mali. Quidā tū heretici
ex hoc z ex illo Warc. vli. Qui credid
rit z baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit: dixerunt
nullū fidē eternalit̄ ramandū. S̄ fm
hoc etiā demones saluarent: q̄r creditū et
p̄temscit. Iaco. i. Est ḡ hic sermo d̄ fi
dei viua. Intelligunt ergo p̄dicta de cre
dente in deū. i. cū fide formata. Assumūt
aut̄ fm san. Tho. z aliud fundamentum
sez p̄ba Ap̄l. i. Lop̄. ii. Fundamentum
aliō nemo pot̄ ponere. Et Ibid. Sic uel
op̄ arterit: p̄pe quidē salu⁹ erit sic tñ q̄lī g
ignē. Dicit ḡ q̄ saluant fidei fundame
to p̄grent ignē. Sed solu⁹ p̄ idē: q̄r fidel
informis nō est fundamentū salutis (Qui
aut̄ nō credit q̄ iudicat⁹ est) vel fm meri
tum p̄sentis iniusticie: vel fm diuinā p̄cī
entiam. Aug⁹. Nondu apparuit iudiciuz:
sed iam factū est iudiciū. Novit enim do
minus qui sunt eius: novit qui p̄tineant
ad corona: z qui p̄maneat ad flāmā. Hec
ille. Uel fm Chrys. dicit iudicat⁹ talis:
hōc boīpm q̄ est esse extra lumen fidei
magñū supplicium est. Uel vt idem dicit:
est iudicatus: quia habet ynde iuste iudi
cetur: sicut Adam ea die q̄ de cibo reito
māducauit mortu⁹ est. Et hoc est esse iudi
catus fm p̄sente iusticia. Uel fm Gregor⁹.

Feria. II. infra oc. Pentē.

¶ Chrys. dicit iudicat⁹: qz habz manifeſtā cam dannā: lois: id eoz in iudicio nō discentief cum patent⁹ excederit a ſalutē ad quam nō niſi qz chīm venit. Hoc subdit⁹ (quia nō credit in nomine vngeneriti filij dei.) Alchūnus. In hoc enim ſolo noſ mine eſt ſal⁹. Hec ille. Sed z. qz paruſi cū baptiſmo decedetē neqz excederūt neqz iudicati ſunt. Ad hoc dicit Aug. li. d bapſ. par. tales p ſacri virtute ⁊ ratiōne offerentū cōputant in numero credentiū. Secus ut att de paruulis nō baptizatis. qz in numero ſunt nō credentiū. Deinde fm Alchūni reddit causa qua re iuſtuſit tale iudiciū: cū dicit⁹ (Hoc ē at iudiciū) id eſt iſla eſt cauſa iudicij. vel ex h̄ apparet qz iuſte infideles ⁊ impj iudicat⁹. Vel hoc eſt iudiciū. i. cauſa maioriſ condenatiōis: iniquitudo. s. hominū ad deum. (qz lux). i. ipē chīs fm Bedā (venit i mūdi). i. ad hoies. ita qz cā querere nō habuſ erit: vt dicit Chrys. (Et dilexerūt hoies magis tenebras). i. peccata fm Bedam: que ideo tenebra dicunt⁹. vel qz ois mal⁹: ignoraſt eſt in eligibili particulari. v. qz male opantes querunt in tenebris. i. i. oculi opari ⁊ latere cōmuniter: v. qz ad eternales tenebras ducit (qz lucem) id ē christū. Ex quo patz qz inexcusabiles ſunt. Nam ſicut dicit Chrys. Qui in abſen‐ tia luc⁹: qz. s. nō h̄ noriciā chī: in tenebris refidet aliqz mō excusabiles eſt: qz ho. in p̄ ſentia lucis heret tenebras: nullo modo. Beda. Moralit etiā illi magis tenebras qz lucē diligunt; ſuos p̄dicatores bñ diſceſt odijs ⁊ dractoibꝫ iſequunt. Hec ille. Quantū ad tertiu tāgij hui⁹ tante in gratitudinis cauſa fm Bedā: cū dicitur. (Erā eni eoz) ſic hoim aliqz (mala oga) Habuſſe tñ mala opera non fuit ſufficiens cauſa fugiendi a chī. Nam qdā habētes mala oga chīs occurruerūt. putat p̄blicans et peccatores. Sed fuit hec occaſio ⁊ ſufficiens cā fuit habuſſe intentiōem p̄cuerandi in eis. Chrys. Nullus vtiqz eligit in errore viuē ad fidem venire niſi pri⁹ iſcribat ſibi p̄i vitā rectā. Hec ille. Sed nō videt qz omnes infideles habeant mala oga: qz Lato ⁊ p̄les p̄bi opera/ ei ſunt virtutē. Ad hoc dicit Chrys. vt al legat sanctus Tho. qz aliqui operant̄ be/ ne ex naturali diſpoſitione. ſ. qz nō impu/ gnat concupiſcentia. Alij autē ex virtute ſez qz impugnant. et hoc eſt p̄p̄i fideliuſ. Vel potest dici fm sanctū Tho. qz iſi deles ſacerēt bona: non tamē virtutē a/ more: ſed per inanem gloriam. Et nō ope/ rabant omnia oga bona quia deo culsum debitu nō reddebat. Vel potest dici qz dominus dicit fuſſe opera mala; iudeo p̄ maximē principalium: non autē gentiliū: quia adhuc eis non erat lux annūciata. niſi priuata et in cauſa. Ideo ſubditur. (Omnis qui male agit) id eſt: qui eſt in intentione peccandi fm Alchūni. Nam qui iam caret tali intentione: non agit ma/ lum ſed egit (odit lucem) id eſt veritatem non p ſe: ſed p accidēs. Aug⁹. x. confiſſio. Quia em falli nolunt tales ⁊ fallere vo/ lunt: quāt̄ veritatē cū ſcipaz iudicat. et oderunt eā cū eos ipa iudicat. Amant ſe/ rem. Hec ille. Un sequit⁹. (Et nō ve/ ne que ideo tenebra dicunt⁹. vel qz ois mal⁹: ad lucem) id ē ad veritatē: ſeu ad hoc ut ignorāſt eſt in eligibili particulari. v. qz pateat veritas qz ad opera eius (vt nō ar/ guantur opera eius. Qui autē facit verita/ tem). i. oga recta. que dicuntur opera veri/ tatis: quia ſunt p̄formia regule. diuine ſa/ pientie et iudicio ratōis vere iudicantis. Veritas em̄ eſt. cōformitas rei ad intelle/ ctum. Vel dicunt opera ſtatutis qz ſunt ab homine vero. i. qui talē ſe exhibet in ope/ ribus. qualis eſt in verbis et ſignis. Qui liber autē in verbis et ſignis. cōter vult apparere bonus: cui apparet in bonis cō/ cordat opera existentia malis ho. diſ/ cordat. (Veni ad lucem) Sed nūquid ante christum aliquis ſic fecit. Videretur em̄ p̄ non. quia ante christū omnes pecca/ uerunt. vt dicit Rhoma. iij. Ad hoc autē dicit ſctus Thomas qz fm Augus. is cuī diſplicet malū quod fecit: relinquens te/ nebras peccatorū ſacit in ſe veritatē ⁊ ve/ nit ad lucem (vt manifesten opera eius) Sed contra: quia null⁹ debet ſua bona publicare: unde ⁊ pharisei de hoc a domī no rep̄hendunt. Ad hoc autem dicit ſan/ ctus Thomas qz licitū eſt. Velle oga ſua manifestari coram deo: vt approbentur: et in ſua conſcientia vt gaudeat quis fm

Tractatus

II

illud. i. Co. i. Glia nra hec est testimonium scietie ure: et cor a hominibz ad honore dgi et fidei utilitatē. In illō Dat. v. Sic luceat tē. nō aut ad honorem p̄sum. Hee ex illo. Et intellige q̄ licet manifestatio apud homines querere pfectis. Unsan. Tho. dicit q̄ sancti hoc appetunt. Vide de hoc feria segta post dominicā quinquagesime. Gel dicit ut manifestetur opera eius id ē. non vere publicari q̄tuz ē ex natura suop̄ oper. Quis forte velit p̄fumilitatē et non p̄f veretundia latere. quia in deo). i. Sim deū (sunt facta) et consequentur er nō sunt reprehensibilia sed laudabilia. qz de⁹ malū velle nō potest. In hac parte est documentū Iſaie q̄ peccatum est causa vñ salte occasio moradi in peccato. Grc. Peccatum qd statim q̄ p̄iam nō diuit: mox suo pōdere ad aliud trahit.

Feria. iii. infra oct⁹ Pent.

Text⁹ euangel. Ioā. cap. x.

¶ Vi non intrat per ostium in ouile ouiu sed ascēdit aliunde: ille fur est et latro. Qui aut̄ intrat per ostium: pastor est ouiu. Huic ostiarius aperit: et oues vocem eius audiunt. Et p̄rias oues vocat nominatim: et educit eas. Et cuz p̄rias oues emiserit ante eas vadit: et oues illū sequuntur: quia scutit vocem eius. Alienū autē nō sequunt: sed fugiunt ab eo: qz non nouerunt vocem alienorū. Hoc proverbiū dixit eis Iesus. Illi autē non cognoverūt quid loqueret eis. Dixit ergo eis iterum Iesus. Amen amen dico vobis: quia ego sum ostium ouium. Omnes qui inquit venerunt: fu res sunt et latrones. sed non au dierunt eos oues. Ego sum ostium. Per me si quis intraverit sal uabitur: et ingredietur et egredie

tur: et pascua inueniet. Fur non venit nisi ut furetur et mactet et perdat. Ego veni ut vitas habeant et ut abundantius habeant.

¶ Ut nō intrat per

ostium in ouile. Tō. x. Preses euangelū tria p̄met pūcta.

In primo tangit quoddam pueriū. In secundo expontur illud. In tertio comparatio fit inter furem et bosnum pastorem.

Quantu ad primū sciendū ē h̄z Chrysostomus ante p̄sentia p̄ba ch̄s arguerat phariseos de cecitate: qz in eū nō credebāt. Sz qz potuissent dicere eido te nō sequimur qz nō tenemur: cī nō sis pastor: h̄z erroneous. id vult se ostendere pastorē vez. Premittit tñ aliquid de fure. qz opposita iuxta se posita magis eluceat. Sed in Aug. ista dicitur contra phariseos et siles: qz qndā iustitia op̄ez habētes: et fide ch̄z nō habētes creditur se recte vivere. qd nō est vero. Unā ait. Nec bñ viuere dicēdi sunt qz finē bñ viuēb̄ dicit cecitate nesciū: aut̄ iſlātōe p̄tenūt. Hec ille. Dī g. (Amen amen). i. vere (dico vobis) geminat aut̄ ly amen causa maioris exp̄issionis. Qui non intrat p̄ ostium in ouile ouiu. Scđm Aug. et Chrysostomus. et sanctū Thoma et oēs: illud ouile est ecclesia idē congregatio fidelium: sive ecclā sine sy nago ga dicat: oues aut̄ sunt fideles.

Sciendū est aut̄ q̄ ad ouile intrat omnis ut p̄fuerit. et pastor p̄ncipalis. i. dñs Jesus ac substitut⁹. i. vicari⁹ ei⁹ ut p̄fuerit oues. et fur ut furet. h̄z dñs p̄mi p̄ ostium intrant. De omnibus aut̄ his ingressibz loquim̄ dñm⁹. Sz p̄ intellectu dicēdoz sciendū est qz cū duplex sit sp̄ualis pastor. i. p̄ncipal. i. ch̄s. et substitut⁹. i. plati⁹. et ip̄e ch̄s sic ostium respectu pastoris substituti: resp̄ciū ip̄e ch̄s oḡz alio ostium intelligere. i. scripturā ipaz et dei voluntate exp̄issa in scriptura. q̄ destinauit ch̄rm in pastore ḡtibz. Unde ouibz et pastori substitut⁹ ostium ē ch̄s et scriptura loq̄ns de ch̄ro. h̄z ip̄i ch̄ro ostium ē scriptura et de⁹. Istud igit̄ ostium sim Chrysostomus: que facit fidelibz quod ostium facit ouibz. Unā ait. He. si scripturā